

Köyliön Osuuskauppa r.l.

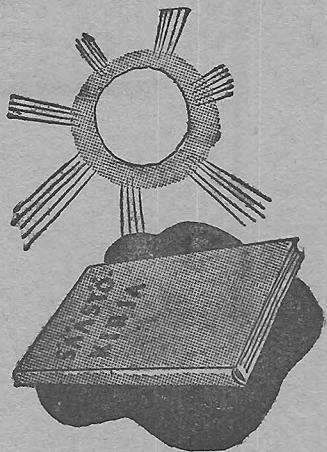
Toiminta- ja tilikertomus

vuodelta

1947

Tonnin tempaus

eli 1000 markan
kevätsäästö

jokaiselle jäsenelle

6½ %

korko on sievoinen lisä tuhatmarkkaselle

Köyliön Osuuskauppa r.l.

Säästökassa

1413

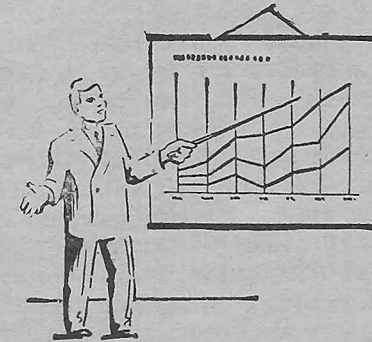
KÖYLIÖN OSUUSKAUPPA

R. L.

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA

1 9 4 7

TALOUEDELLINEN KEHITYS V. 1947.

Maamme taloudellisesta kehityksestä kuluneena vuonna voidaan merkitä aikakirjoihin jo eräitä varsin myönteisiäkin piirteitä. Välirauhan solmimisen aikaan arvioitiin, että vuoden 1947 jälkeen olisivat suurimmat taloudelliset vaikeudet maassamme ohitse. Lähinnä ulkopuolisista olosuhteista johtuen nämä toiveet eivät kuitenkaan voineet täydellisesti toteutua, vaikka huomattavaa tilanteen parantumista onkin todettavissa. Helmikuussa allekirjoitettu ja elokuussa ratifioitu rauhansopimus palautti maallemme valtiollisen riippumattomuuden, ja samalla se oli omiaan vahvistamaan myös taloudellista asemaamme kansainvälisesti.

Kertomusvuoden aikana tapahtuneen taloudellisen kehityksen tilinpäätöstä voidaan todella pitää tyydyttävänä. Vaikuttavana tekijänä on tällöin mainittava teollisuutemme erinomainen venyminen. Vientiteollisuutemme tärkeintä raaka-ainetta, puuta, saatiin tuotantolaitosten käytettäväksi hyvin tyydyttävästi, sillä metsänhakkuut ja puutavaran ajot sujuivat kohtalaisesti. Sen sijaan vesistöjen veden vähyys haittasi uittoja melkoisesti. Ulkomailta tuotavien raaka-aineiden saanti oli valutta- ym. esteiden vuoksi edelleen hyvin vaikeata, mikä tuotti erityisesti haittaa kotimarkkinateollisuuden toiminnalle. Teollisuuslaitosten koneistoja ja laitteita on jouduttu käyttämään viimeiksi kuluneina vuosina säälimättömästi, eikä vielääkään ole saatu mahdollisuuksia suorittaa riittäviä uudistuksia. Voima-talous on tuottanut teollisuudelle, kuten myös siviilikulutukselle,

runsaasti huolta ja samalla toiminnan rajoituksia. Poikkeuksellisen kuivuuden aiheuttamasta veden vähyydestä vesistöissä on ollut seurauksena eräiden teollisuuslaitosten, mm. puuhiomoiden, toiminnan keskeyttäminen kokonaan sekä voiman käytön radikaalinen rajoittaminen muilta, mikä tietysti on merkinnyt tuotannon supistumista vastaavasti. Kaikesta huolimatta teollisuuden tuotannon volyymi (määrä) suureni aina vuoden kolmannelle neljännekselle asti, jolloin kotimarkkinateollisuuden tuotannon volyymi-indeksi oli 118, vientiteollisuuden 77 ja koko teollisuuden 100, kun vuoden 1935 taso merkitään 100:lla. Koko teollisuuden tuotannon määrä oli siis vuoden 1935 tasolla, mutta vientiteollisuus oli vielä keskitasoa heikompi. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna tuotanto lisääntyi noin 10 %.

Toisen pääelinkeinomme, maatalouden, tulokset olivat loppukesän ankarasta kuivuudesta huolimatta kokonaisuudessaan niin ikään tyydyttävät. Saden suuruuteen vaikuttivat erityisen edullisesti ne suuret vakilannoitemäärät, joita vuoden kuluessa tuotettiin maahan ja osittain ylittivät raunanaikaisen käytön. Niinpä typpilannoitteita tuotiin 63 000 tonnia (vastaa n. 10 000 tonnia puhdasta typpeä), fosfaattilannoitteita 268 500 tonnia (vastaa 62 000 tonnia liukenevaa fosforihappoa) ja kalilannoitteita 70 000 tonnia (vastaa 23 000 tonnia puhdasta kalia). Vuosina 1937—39 tuotiin typpilannoitteita keskimäärin 56 800 tonnia (vastaa 8 100 tonnia puhdasta typpeä), fosforilannoitteita 168 000 tonnia (vastaa 33 600 tonnia fosforihappoa) ja kalilannoitteita 31 000 tonnia (vastaa 12 400 tonnia puhdasta kalia). Myöskin eräiden kasvilaatujen viljelysalat lisääntyivät tuntuvasti. Niinpä sokerijuurikkaan, perunan ja kauran viljelysalat lisääntyivät 49, 15, ja 9 %. Leipäviljan sato oli 63 000 tonnia suurempi kuin edellisellä vuonna — se nousi noin 536 000 tonniin — ja kaurasato 70 000 tonnia suurempi, määrältään 404 000 tonnia. Perunan sato oli 1 092 000 tonnia, mikä oli 200 000 tonnia enemmän kuin edellisellä vuonna. Huoltotilanteeseen vähemmän vaikuttavat juurikasvien sadot olivat heikommat kuin edellisellä vuonna, mutta sen sijaan kotieläinruokinnan kannalta tärkeimmän tavoitteen, kylvöheinän, sato väheni virallisten satoarvioiden mukaan vajaan 17 %. Korsirehutilanne on tämän vuoksi suurella osalla maata heikko. Satovuonna 1946/47 yleiseen kulutukseen luovutettu tuotemäärä lasketaan 2 000—2 100 milj. luovutusyksiköksi, josta leipäviljaa n. 140 000 tonnia, mikä ylittää asetetun tavoitteen 500—600 milj. yksiköllä. Lihan vapauttami-

nen säännöstelystä sai aikaan voimakkaan lisäyksen sen tuotannossa, mutta samalla sen hinnat nousivat erittäin korkeiksi.

Tuotannon suotuisasta kehityksestä johtuu, että maamme ulkomaankaupassa saavutettiin vuonna 1947 hyviä tuloksia. Ennakkotietojen mukaan viime vuoden kokonaiskauppavaihto oli 92 099 mmk ns. saksalaissaatavat mukaanluettuina, ja se oli 95 % suurempi edellisen vuoden vaihtoa. Vienti oli 45 211 mmk ja tuonti 46 838 mmk, joten tuontienemmyys oli 1 677 mmk. Kun siihen on laskettava lisäksi saatavat saksalaissaatavista, jää kauppataaseen vajaukseksi 3 705 mmk. Ulkopuolella kauppavaihdon on lisäksi ollut sotakorvausvientiä 10 407 mmk:n arvosta. Ennakkoarvion mukaan viime vuoden tuonti oli 93 % ja vienti 62 % vuoden 1935 määristä. Ulkomaankaupan tavaramäärät kasvoivat edellisen vuoden määristä viennin osalta kolmanneksen ja tuonnin osalta noin neljä viidenneistä. Kun talousneuvosto oli arvioinut vapaan viennin voivan nousta parhaassakin tapauksessa vain 30 miljoonaa markkaan, ylitettiin nämä varovaiset laskelmat reippaasti. Markkinasuhdanteet ovat myös olleet viennillemme erittäin edulliset, sillä vientihintaindeksi kohosi marraskuun loppuun mennessä n. 46 %.

Kauppalaivastomme kärsi sodan aikana suuria menetyksiä. Kun yli 500 bruttotonnin kantoisia aluksia oli kauppalaivastossamme ennen sotaa 284 alusta, vetomäärältään 593 000 bruttotonnia, oli niiden luku sodan loputtua 124 ja kantavuus 218 000 bruttotonnia. Viime vuoden päättyessä menetyksiä oli saatu korvatuksi jo niin paljon, että alusten luku oli 193 ja niiden kantavuus n. 428 000 bruttorekisteritonnia eli 73 % sodanedellisestä määrästä.

Kotimaiset rahamarkkinat ovat, lukuunottamatta lyhyttä aikaa kolmannella neljänneksellä, jatkuvasti kiristyneet. Elinkeinotoiminnan vilkastuessa sekä palkkain ja hintain noustessa liike-elämän luotontarve on kasvanut nopeasti. Siitä runsaasta ostovoimamäärästä, joka virtaa yleisölle, vain perin pieni osa tulee rahalaitoksiin talletuksina ja säästöinä. Niin ollen rahalaitokset eivät ole voineet tyydyttää kasvavaa luotontarvetta, vaan jännitys rahan tarjonnan ja kysynnän välillä on voimakkaasti kiristynyt. Seurauksena tästä korkokanta on osoittanut pitkin vuotta kohoamisen oireita. Suomen Pankki korotti jo 5. päivänä kesäkuuta alimman diskonttokorkonsa 4 %:sta 4,5 %:iin ja joulukuun 13. päivänä edelleen 5,5 %:iin. Myöskin liikepankit ovat vastaavasti nostaneet antolainauskorkojaan, ja vuoden 1948

alusta päätettiin nostaa myös talletuskorko liikepankeissa 3,5 %:sta 4 %:iin ja muissa 4 %:sta 4,5 %:iin.

Hintojen kehitys on kulkenut voimakkaan nousun merkeissä huolimatta hintaviranomaisten pyrkimyksistä ehkäistä sitä. Niinpä tukkuhintaaindeksi nousi vuoden kuluessa 39 % ja elinkustannusindeksi 54 %. Markan arvo onkin viime vuoden kuluessa huonontunut huolestuttavasti, ja nähtäväksi jää, kuinka paljon sitä voidaan pelastaa. Valitettavinta tässä inflaatiokehityksessä on, että sen aiheuttamat tuhot kohdistuvat raskaimmin vähävaraisempaan, mutta samalla utterimpaan kansanosaan, jolla ei ole reaaliomaisuuksia turvanaan.

Rinnan hintojen kanssa ovat tietysti myös palkat kohonneet työmarkkinoilla vallitsevan epävarmuuden johdosta. Työtaisteluita sattui varsin lukuisasti. Teollisuudessa työskentelevien miesten palkkatason on arvioitu nousseen vuoden kuluessa keskimäärin 50 % ja naisten yli 60 %.

Inflaatiokehitys löi leimansa myös valtiotalouteen. Tarkkoja numerötietoja sen tilasta ei vielä ole käytettävissä, mutta ennakkotietojen mukaan valtion velka kasvoi vuoden aikana 105 miljardista markasta n. 117 miljardiin. Setelirahoituksella jouduttiin peittämään vain noin 50 mmk:n menot, ja valtion vekseliluotonkin kasvu oli aivan vähäpätöinen.

Osuuskuntamme toiminta v. 1947.

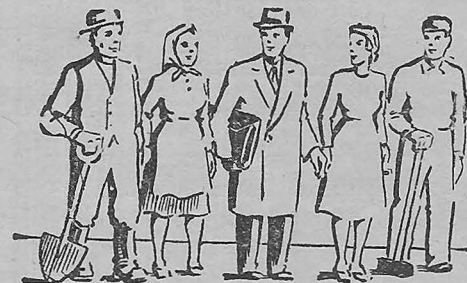
Osuuskuntamme toiminta kuluneelta vuodelta muodostui varsin tyydyttäväksi huolimatta siitä, että alkuvuodesta ja myöskin vuoden varrella kohonneet kustannukset näyttivät asettaneen tuloksien muodoistamisen kovalle koetukselle. Liikevaihdossa saavutettiin myyntitavoitteeksi asetettu 40-milj markan raja, joten liikevaisto nousi uudelle kymmenmiljoonaluvulle ja samalla korkeimmaksi liikkeemme toiminta-aikana. Hintojen kohoaminen on luonnollisesti ollut tämän aiheuttajana mutta todettava kuitenkin on, että myöskin välitettyjen tavaroiden määrät ovat kasvaneet. Tärkeimmistä tarvikkeista on kuitenkin ollut edelleenkin puutetta, niistä mainittakoon vain tekstiili- ja rakennustarvikkeet.

Vuodensatotulokset jäivät paikkakunnallamme vallinneen kuivuuden takia edellistä vuotta heikommiksi joskaan laatu vastaan ei ole moittimista. Mainittakoon vain heikko perunasato minkä johdosta hankinnat jäivät suorastaan olemattomiksi. Niinikään heinä- ja marjasato oli kovin heikko. Sitävastoin kannamunahankintamme on kehittynyt hyvin suotuisasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Kaikki ne rajoitukset ja säännökset jotka ovat olleet vallitsevina yleensä, ovat luonnollisesti olleet vaikuttamassa myöskin oman liikkeemme toimintaan.

Kaikista vaikeuksista ja puutteellisuuksista huolimatta muodostuivat tulokset varsin tyydyttäväksi, joten kuluneen vuoden saavutuksiin voimme olla melko tyytyväisiä.

Seuraavilla sivuilla tarkastelemme yksityiskohtaisemmin liikkeemme tuloksia ja liiketoimintaa.

II. JÄSENISTÖ.

Kuluneen vuoden aikana liittyi osuuskuntaamme 38 uutta jäsentä. Kuoleman kautta erosi 14 jäsentä ja paikkakunnalta poismuuton takia 2 jäsentä. Jäsenmäärän lisäykseksi jäi 22 ja oli jäsenmäärä vuoden päättyessä 1.026.

Jäsenten ammattiryhmitys jakaantui seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia ja itsen. tilojen vuokraajia	123	116	239
2. Pientilallisia ja torppareita	138	110	248
3. Maanviljelystyöväkeä.....	258	83	341
4. Virkamiehiä ja suurliikkeen harjoittajia	23	7	30
5. Pikkuliikk. harjoittajia ja konttapulaisia	26	24	56
6. Teollisuus ja kaupunkityöväkeä	35	12	47
7. Muuta työväkeä	10	20	30
8. Vapaiden ammattien harjoittajia	20	17	37
9. Muita	—	2	2
10. Ryhmäjäseniä	—	—	2
Yht.	633	391	1.026

Osuusmaksun suoritus.

Esitämme allaolevassa tilaston osuusmaksunsa suorittaneista jäsenistä:

Osuusmaksunsa täysin maksaneita	237	eli	23,10 %
Osuusmaks. vuoterät täsmällisesti maks.	659	»	64,23 %
Osuusmaks. vuoterät osittain maksaneita	104	»	10,14 %
Osuusmaksunsa suorittamis. laiminlyöneitä	26	»	2,53 %
	1.026	eli	100,00 %

Koska osuusmaksu, joka on 300 markkaa, on nykyoloissa varsin alhainen, olisi jäsenten syytä pitää huolta osuusmaksun täyteen maksamisesta ja tähän käy helposti ylijäämänpalautuksen yhteydessä, jolloin puuttuva erä merkittäisiin täyteen 300 markkaan. Tällöin jäisi osuusmaksun hoitaminen pois päiväjärjestyksestä. Liikkeen maksaa 6 %:n koron osuusmaksulle joten siitä kertyy säästöä jokaiselle jäsenelle.

III. Toimipaikat.

Toimipaikkojen lukumäärä ei ole kertomusvuoden aikana muuttunut. Liikkeellämme oli vuoden päättyessä 8 sekatavaramyymälää, joista 7 oli Köyliön kunnassa sekä sekatavaramyymälä ja ruokala-kahvila Kokemäen kunnan Peipohjan asemaseudulla. Mainittakoon tässä yhteydessä, että vuoden päättyessä erotettiin päämyymälä ja keskusvarasto kirjapidollisesti erilliseksi, mikä toimenpide oli välttämätön ja tarpeellinen toteuttaa.

Liikkeellämme oli siis kirjapidollisesti vuoden päättyessä seuraavat toimipaikat:

- 8 sekatavaramyymälää
- 1 ruokala-kahvila
- 1 keskusvarasto
- konttori

Liikevaihto.

Kuluneeen vuoden liikevaihto kohosi uuteen ennätysmäärään ja oli se 40.098.489:71. Siinä on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 12.765.312:89 eli 46,70 %. Kun keskimääräinen liikevaihdon lisäys edistysmielisissä osuuskaupoissa oli 43,6 % on liikkeemme myynninlisäys 3,1 % keskimääräistä lisäystä korkeampi.

Jokaista jäsentä kohti tekee-liikevaihto 39.080:— mk ollen edellisenä vuotena 27.224:— mk.

Myynti eri kuukausina oli seuraava:

Tammikuu	1.882.604:63	lis.	661499:33	eli	54,17 %
Helmikuu	2.323.067:49	»	1.216.975:99	»	110,02 %
Maaliskuu	2.745.332:51	»	1.127.265:65	»	69,67 %
Huhtikuu	2.663.365:42	»	646.774:33	»	32,07 %
Toukokuu	3.558.785:01	»	1.534.891:26	»	75,83 %
Kesäkuu	3.435.444:71	»	1.083.597:52	»	46,07 %
Heinäkuu	3.152.786:63	»	837.381:11	»	36,17 %
Elokuu	3.141.061:12	»	530.031:10	»	20,30 %
Syyskuu	4.025.519:10	»	1.557.012:51	»	63,08 %
Lokakuu	3.622.650:—	»	684.388:39	»	23,63 %
Marraskuu	3.568.727:97	»	1.251.424:17	»	54,00 %
Joulukuu	5.979.145:15	»	1.633.631:24	»	37,59 %

mk 40.098.483:71 lis. 12.765.312:89 eli 46,70 %

Eri toimipaikkojen myynti jakautui seuraavasti:

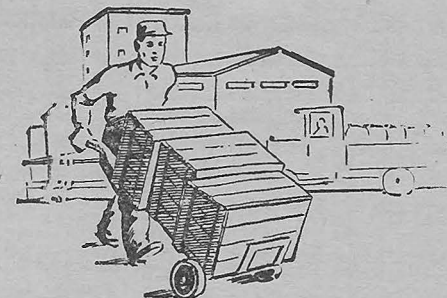
1. Päämyymälä	7.563.595:05	lis.	2.040.066:65	eli	36,90 %
2. Nummi	6.695.041:75	»	3.283.208:25	»	96,23 %
3. Tuiskula	2.056.136:80	»	891.053:90	»	76,47 %
4. Vuorenmaa	2.874.397:15	»	791.211:50	»	37,98 %
5. Peipohja	5.392.943:75	»	1.160.173:60	»	27,40 %
6. Kankaanpää	1.926.212:50	»	679.123:65	»	54,45 %
7. Lähteenkylä	2.418.816:50	»	745.678:25	»	44,50 %
8. Voitoinen	2.060.457:50	»	869.213:—	»	72,96 %
K:la Jukola	732.589:55	väh.	4.480:45	»	0,61 %
Keskusvarasto	8.373.299:16	lis.	2.310.064:54	»	38,10 %

mk 40.098.489:71 lis. 12.765.312:89 eli 46,70 %

Eri kuntien alueella oli myynti seuraava:

Köyliön kunnassa	33.972.056:41	eli	84,73 %
Kokemäen kunnassa	6.125.533:30	»	15,27 %

mk 40.098.489:71 eli 100,00 %

IV. TAVARAN HANKINTA.

Tavaratilanne v. 1947.

Muutamia tavaralaatuja lukuunottamatta on tavaratilanne pysynyt suurin piirtein ennallaan. Tosin elintarvikkeiden kohdalla on kuluneena vuotena tilanne parantunut. Lihan vapauttua säännöstelystä vuoden alkupuolella oli se omiaan helpottamaan ruokatilannetta, mutta hintojen korkeana pysyminen on estänyt vähävaraisen kuluttajaväestön käyttämästä lihaa taloudessaan riittävästi. Säännöstelyssä olevat tarvikkeet on voitu jakaa ilman erikoisempia häiriöitä ja onpa korttiansia ministeriön taholta lisättykin. Valitettavasti tekstiilitarvikkeiden saannissa ei ole helpotusta näkyvissä mistä on johtunut, ettei vähiä kangaseriä ole lähimainkaan voitu jakaa jäsenkuntaa tyydyttävällä tavalla. Tämän asiantilan korjaamiseen ei liikkeemme kohdalta ole paljonkaan mahdollisuuksia, mutta vaatimukseen asiantilan korjaamisesta on jäsenkunnalla täysi oikeutus.

Tilikauden aikana hankittiin tavaroita eri myyjiltä seuraavasti:

OTK:lta	19.962.342:74	eli	57,23 %
OTK:n tytäryhtiöiltä	32.500:—	»	0,09 %
KK:lta	486.131:50	»	1,39 %
KK:n jäsenosuuskaupoilta	789.822:75	»	2,27 %
Yksityisiltä	1.706.857:90	»	4,89 %
Käteisostot	11.905.402:35	»	34,13 %

Yhteensä mk 34.883.057:24 eli 100,00 %

Hankitut tavarat jakautuvat eri tavararyhmiin seuraavasti:

Ravinto- ja nautintoaineet	25.624.140:27	eli	73,43 %
Taloustavarat	723.765:39	»	2,07 %
Lyhyttavart	1.116.325:19	»	3,20 %
Rautatavarat ja rakennustarvikkeet	4.748.245:61	»	13,62 %
Tekstiili- ja teollisuustavarat	1.970.653:55	»	5,65 %
Jalkineet ja nahkatarvikkeet	699.422:23	»	2,00 %

Yhteensä mk 34.883.057:24 eli 100,00 %

Maataloustuotekauppa.

Maataloustuotekauppa kehittyi heikosta sadosta huolimatta varsin suotuisasti, sillä ostot suoraan tuottajilta olivat 11.896.285:— mk joten lisäystä vuoteen 1946 verrattuna oli 4.134.400:— mk.

Hankituista maataloustuotteista on myyty:

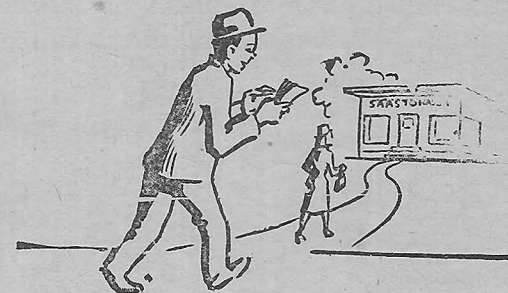
a) omissa toimipaikossa	3.612.210:72
b) OTK:n välityksellä	7.447.581:63
c) KK:n jäsenliikkeille	346.080:50
d) muille ostajille	490.412:50

Yhteensä mk 11.896.285:35

Maataloustarvikkeita hankittiin kuluneena vuotena seuraavasti:

	v. 1947	v. 1946
a) maatalouskoneita ja osia	381.566:55	285.825:31
b) väkilannoitteita	1.688.737:13	420.717:99
c) väkirehuja ja rehusuoloja	574.118:38	101.120:50
d) siementavaroita	91.545:—	263.967:—

Yhteensä mk 2.735.967:06 1.071.630:80

V. SÄÄSTÖKASSALIIKE.

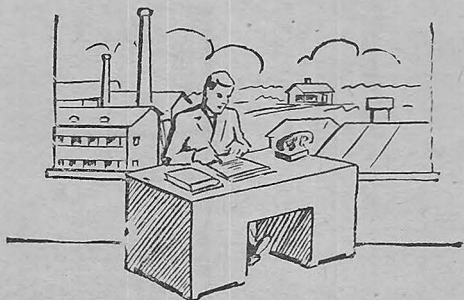
Säästökassan toiminnasta mainittakoon allaolevassa seuraavat tilastot:

Vuoden aikana talletettiin säästökassaan 248 erässä	2.299.293:—
Tileiltä nostettiin 266 erässä	1.844.324:83
Korkoja liitettiin pääomiin	255.667:59
Tallettajain säästöt 31. 12. 1947	7.038.199:—
Tallettajia vuoden lopussa	806

Kun pääoman tarve vuosi vuodelta on käynyt rahanarvon alentumisen johdosta yhä suuremmaksi ja kun tavaravarastoihin joudutaan kiinnittämään »huonoja markkoja» paljon enemmän, on hyvin tärkeää, että liikkeemme voi saada jäseniltään

käyttöpääomia säästökassatalletuksina ja näin voidaan auttaa yhteistä asiaa josta koituu hyötyä jäsenkunnallemme ja liikkeellemme. Siksi olisikin jokaisen liikkeemme jäsenen otettava »Tonnin tempaus» toden kannalta. Sehän merkitsee tuhannen markan säästöönpanoa säästökassatililleen toukokuun loppuun mennessä. Kun säästökassamme korko nousi $4\frac{1}{2}\%$:sta $6\frac{1}{2}\%$:iin, kannattaa jo säästää, samalla kun täytämme liikkeemme kohdalta urakkamme tässä säästökassarynnäkössä.

Talletusten määrä lainatililla oli vuoden päättyessä 968.995:— mk, joten talletukset lisääntyivät tälläkin tilillä. Olisi suotavaa, että ne lainatiliin tallettajat, jotka ovat liikkeemme jäseniä, siirtäisivät lainatililtä talletuksensa säästökassatilille.

VI. KIINTEISTÖT JA KALUSTOT.

Kiinteistöt.

Vuoden aikana ei uusia kiinteistöjä ole hankittu, joten niitä oli vuoden päättyessä 8 myymäläkiinteistöä ja henkilökunnan Päivärinne-niminen asuntokiinteistö. Lisäksi on liikkeellä ollut edelleenkin vuokrattuna Peipohjan asemalla olevasta Valtion Viljavaraston omistamasta varastomakasiinista puolet.

Viime kesän aikana tehtiin keskusvarastorakennuksessa sellainen muutos, että epäkäytännölliset viljalaarit purettiin pois ja näin saatu tila käytettiin varaston konttoriksi ja yläkerrassa

vastaavasti saatiin varastohuone paperi- ja lyhyttavaroille. Syyskesällä rakennettiin Lähteenkylän myymälään lisävarastorakennus ja sauna jonka muuraustyöt pakkasten tultua jäi kuitenkin odottamaan kevättä. Vielä mainittakoon Nummen myymälän varastomakasiinin katon uusiminen sekä Päivärinteen asuntorakennuksen laudoitus.

Kiinteistöjen kirjanpitoarvo mk:n 38.220:— poiston jälkeen oli vuoden päättyessä 2.099.001:—.

Kalustot.

Tilikauden aikana ei erikoisempia kalustohankintoja ollut. Kalustosta tehtiin 74.403:— markan poisto ja oli sen kirjanpitoarvo tilinpäätöksessä 806.002:— mk.

VII. VAKUUTUKSET.

Jäsenten hautausvakuutus.

Vakuutusehdot täyttäneet osuuskuntamme jäsenet ovat hautausvakuutettu Vakuutusyhtiö Kansassa 1.000 markan vakuutussummasta. Vuoden ajalla kuoli 14 osuuskuntamme jäsentä ja maksettiin vainajien omaisille yhteensä 14.000:— markkaa.

Joukostamme poissiirtyneet jäsenet olivat:

Vihtori Tuomela, jäs. n:o 9	K. V. Hakala	jäs. n:o 483
Kustaa Salonen » » 388	Kalle Setälä » » 1075	
August Halme » » 363	August Lehtonen » » 310	
Kalle Aila » » 1335	Yrjö Kylmäkorpi » » 1211	
Kalle Rosengren » » 423	Ilmari Järvenpää » » 1210	
Antti Pellonperä » » 385	Pekka Lehtinen » » 1350	
Emil Tuomela » » 930	Kustaa Niemi » » 630	

Vuoden 1948 alusta on hautausvakuutussumma korotettu 2.000 markaksi. Tähän oikeuttava ostomerkkien palautussumma on vastaavasti korotettu 6.000 markaksi. Hautausvakuutusehtoon sisältyy, että jäsen on ollut vähintään kolme kalenterivuotta jäsenenä.

Kumminlahjat.

Kumminlahjana antaa liikkeemme jäsenperheeseen syntyvälle lapselle 200 markan säästökassatalletuksen.

Tapaturmavakuutus.

Liikkeemme koko henkilökunta on vakuutettu tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Niinikään on edelleenkin voimassa työkyvyttömyys- ja eläkevakuutus Eläkekassa Tuessa josta maksut suorittaa osaksi liike osaksi toimihenkilöt itse.

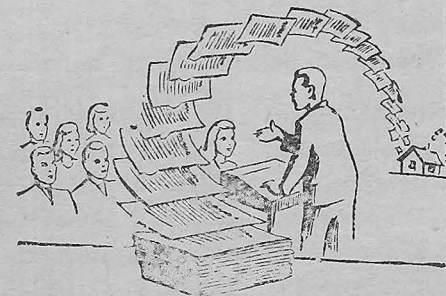
1. 7. 1947 alkaen tuli voimaan toimihenkilöiden ryhmähenkivakuutus jonka perusteena on:

Palvelusaika vähintään	Toimihenkilön vakuutussumma perheetön	perheellinen
3 v.	5.000:—	7.500:—
5 v.	10.000:—	15.000:—
10 v.	20.000:—	30.000:—
15 v.	20.000:—	45.000:—

Tästä aiheutuvat maksut suorittaa liike kokonaisuudessaan.

Palovakuutukset.

Osuuskuntamme kaikki kiinteistöt ja kalustot ovat palovakuutetut Kansayhtiössä täysistä arvoista.

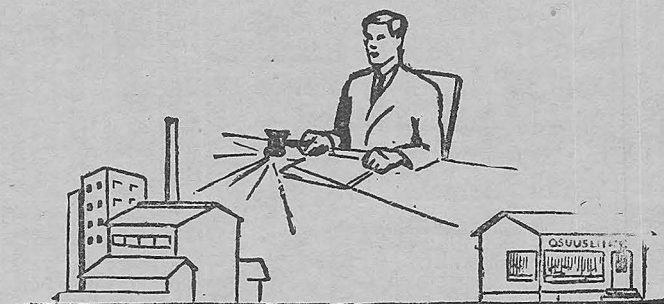

VIII. VALISTUS- JA KASVATUSTOIMINTA.

Osuustoiminnalliset julkaisut.

Entiseen tapaan on liikkeen varoilla tilattu Kuluttajain Lehti kaikille jäsenille. Lehteä tilattiin kaikkiaan 927 vuosikertaa. Osuusliike-lehti on tilattu johtokunnan, hallintoneuvoston ja edustajiston jäsenille sekä myymäläneuvostoille, yhteensä 40 vuosikertaa. Työtoverilehti on tilattu kaikille toimihenkilöille.

Toimihenkilöille on varattu tilaisuus liikkeen kustannuksella suorittaa KK:n kirjeellisiä kursseja. Viime vuoden aikana käytti tätä etua ainoastaan kaksi toimihenkilöä.

IX. HALLINTO JA HOITO.

Edustajisto.

Edustajiston kokoonpano on pysynyt muuten muuttumattomana, paitsi että kuoleman kautta eronneen Yrjö Kylmäkorven.

tilalle tuli varamies Arvo Pihlava Peipohjasta. Edustajistoon ovat kuuluneet vuoden aikana seuraavat henkilöt:

Akseli Jokela, Pajulasta.	Eino Tupala, Kepolasta.
Yrjö Lehtinen, Kepolasta.	Niilo Savela, Kepolasta.
Vihtori Huhtala, Karhialta.	Vilho Munttila, Kepolasta.
Paavo Varpiala, Tuiskulasta.	Albert Juhola, Kepolasta.
Paavo Valtanen, Tuiskulasta.	Frans Lehtilä, Karhialta.
August Lepola, Järvenpäästä.	Frans Pörrö, Voitoisista.
Evert Kauramaa, Yttilästä.	Arvo Saarinen, Kankaanpäästä.
Nestori Jaakkola, Peipohjasta.	Jalmari Ojala, Vuorenmaasta.
Arvo Pihlava, Peipohjasta.	Uuno Ihamäki, Vuorenmaasta.
Vihtori Viljanen, Karhialta.	Oskari Aro, Korvenkylästä.

Edustajisto on kokoontunut vuoden aikana kolme kertaa, joista kerran ylimääräiseen kokoukseen säästökassan sääntöjen muutosta varten. Pöytäkirjoihin on merkitty 40 pykälää.

Hallintoneuvosto.

Vuoden 1947 aikana on hallintoneuvoston kokoonpano ollut seuraava:

Vihtori Viljanen, puheenjohtajana.	
Yrjö Lehtinen, varapuheenjohtajana.	
Akseli Jokela, jäsenenä.	
Lasse Leijon,	»
Vihtori Huhtala,	»
Väinö Kivimäki,	»
Yrjö Marjanen,	»
Eino Lepistö,	»
Arvi Selin,	»

Hallintoneuvosto on pitänyt vuoden aikana 4 kokousta ja on pöytäkirjoihin merkitty 51 pykälää. Hallintoneuvoston sihteerinä on ollut johtaja Onni Välimäki.

Johtokunta.

Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut sääntöjen mukaisesti johtaja Onni Välimäki sekä hallintoneuvoston valitsemina jäseninä seppä Evert Vuorinen, pienvilj. Lauri Anttila ja pienvilj. Frans Salonen. Johtokunnan pöytäkirjat on kirjoittanut joht. Onni Välimäki. Johtokunta on kokoontunut 9 kertaa.

Myymäläneuvostot.

Päämyymälä, Yttilä: Johtokunta.

Myymälä N:o 2, Nummi: Pj. Kalle Laine, jäsenet Yrjö Lehtinen, Albert Juhola, Aarne Munttila ja Yrjö Koivisto.

Myymälä N:o 3, Tuiskula: Pj. Eino Lepistö, jäsenet Paavo Varpiala, Adam Lehtimäki ja Paavo Valtanen.

Myymälä N:o 4, Vuorenmaa: Pj. Paavo Aro, jäsenet Lasse Leijon ja Jalmari Ojala.

Myymälä N:o 5, Peipohja: Pj. Yrjö Kylmäkorpi, jäsenet Arvo Pihlava, Niilo Ilomäki, Vilho Perttula ja Nestori Jaakkola.

Myymälä N:o 6, Kankaanpää: Pj. Vihtori Viljanen, jäsenet Ville Rekola, Vihtori Vigren ja Nestori Hakala.

Myymälä N:o 7, Lähteenkylä: Pj. Lauri Aro, jäsenet Aarne Salenius, Evert Vuorinen ja Oskari Aro.

Myymälä N:o 8, Voitoinen: Pj. Pauli Orre, jäsenet Frans Pörrö, Eino Rantala ja Kalle Tuomola.

Aluekokoukset.

Jäsenten aluekokouksia pidettiin eri myymäläin alueilla keväällä sekä syksyllä. Kokouksissa on käsitelty edustajiston kokouksien esityslistalla olleet asiat sekä lisäksi jäsenten esittämiä asioita.

Liiketoiminnan tarkkailu ja tilintarkastus.

Hallintoneuvoston valitsemina ovat liikkeemme kuukausittilintarkkailijoina olleet Vihtori Viljanen ja Yrjö Lehtinen.

Vuoden 1947 tilien tarkastuksen suorittivat KK:n edusta-

jana ekonomi O. R. Kamppinen sekä paikalliset tilintarkastajat kunnansihteeri August Mäkelä ja meijerinisännöitsijä Marjatta Santala.

Myymäläin kassantarkastuksia ovat suorittaneet myymäläneuvostoon kuuluvat jäsenet.

Edustus.

Vuonna 1947 ovat liikkeemme edustajina olleet seuraavat edustajiston valitsevat henkilöt:

KK:n edustajakokouksessa Yrjö Lehtinen ja varalla Lauri Aro. OTK:n osuuskuntakokouksessa Lauri Aro ja varalla Yrjö Lehtinen. Kansa-yhtiön kokouksissa Yrjö Lehtinen ja varalla Lauri Aro. Eläkekassa Tuen kokouksissa Onni Välimäki ja varalla Yrjö Lehtinen. Hämeen-Satakunnan Osuuskauppaliiton kokouksissa Arvi Lehtonen ja varalla Nestori Jaakkola.

Lisäksi on liikettä edustanut paikallisissa yhtymäin kokouksissa eri henkilöt.

X. HENKILÖKUNTA.

Kertomusvuoden päättyessä oli liikkeemme palveluksessa 29 toimihenkilöä. Huhtikuun alussa erosi Peipohjan myymälän hoitaja Yrjö Maunumäki siirtyen Ol. Norman palvelukseen. Hänen tilalleen valittiin myymälänhoitaja Albin Sallinen Lappilan Osuuskaupasta. Päämyymälän hoitajaksi valitsi johtokunta myymälänhoitaja Vilho Kauppisen sekä vanhemmaksi myyjättäreksi rouva Aino Kauppisen Osuusliike Suupohjan Teu-

van myymälästä ja ottivat he toimen vastaan 20. 6. Varastonhoitaja Arvo Tuokkolan siirryttyä 15. 10. Alavuden Osuusliikkeeseen, valittiin varastonhoitajaksi Ilmari Tossavainen Muuramen Osuuskaupasta.

Eri toimien kesken jakautui henkilökunta seuraavasti:

	Naisia	Miehiä	Yht.
Konttorissa	2	1	3
Myymälöissä	11	7	18
Varastossa ja kuljetuksessa	—	4	4
Ruokala-kahvilassa	4	—	4
Yhteensä	17	12	29

Vastuunalaisimmissa toimissa oli vuoden lopussa seuraavat henkilöt:

Onni Välimäki, liikkeen johtaja.
 Aili Kallio, kirjanpitäjä.
 Ilmari Tossavainen, varastonhoitaja.
 Vilho Kauppinen, päämyymälän hoitaja.
 Paavo Siltanen, myymälänhoitaja mlä n:o 2
 Tuovi Nordlun, » » » 3
 Vihtori Laivanen, » » » 4
 Albin Sallinen, » » » 5
 Jenny Mäkelä, » » » 6
 Oiva Halme, » » » 7
 Anja Koivisto, » » » 8
 Kaisu Ruohola, ruokalan emäntä.
 Erkki Juhola, autonkuljettaja.
 Kalle Ekman, »

XI. LIIKETULOKSET.

Seuraavilla sivuilla selviää liikkeemme taloudellinen asema vuoden 1947 omaisuus- ja tulostaseista.

OMAISUUSTASE

Vastaavat:

I. Varsinainen omaisuus:

A. Rahoitusomaisuus:

1. Rahat ja pankkisaamiset ..	228.682:97	
2. Obligatit ja OTK:n velkak.	683.506:45	
3. Tilisaamiset	1.342.096:40	2.254.285:82

B. Vaihto-omaisuus:

1. Valmiit tavarat	5.835.797:55	
--------------------------	--------------	--

C. Käyttöomaisuus:

1. Tontit	150.000:—	
-----------------	-----------	--

2. Rakennukset

Tilinavauksessa 1.864.001:—

Tilik. lisäys .. 141.220:35

1.987.221:35

Poisto 38.220:35 | 1.949.001:— |

3. Kalustot

Tilinavauksessa 869.025:49

Tilik. lisäys .. 11.380:—

880.045:49

Poisto 74.403:49 | 806.002:— 2.905.003:— |

4. Muu käyttöomaisuus	89.547:—	
-----------------------------	----------	--

II. Siirtyvät erät:

Omaisuudenluovutusveron järj. tili 193.374:— | |

mk 11.278.034:37

TULOSTASE

Kulut:

I. Varsinaiset kulut:

1. Palkat	1.843.357:—	
2. Korkokulut	295.089:59	
3. Verot	267.853:—	
4. Poistot	112.623:84	
5. Muut varsinaiset kulut	1.692.574:02	4.211.497:45

II. Tilikauden ylijäämä	246.889:90	
-------------------------------	------------	--

mk 4.458.387:35

31. 12. 1947.

Vastattavat:

I. Vieras pääoma:

A. Lyhytaikainen:

1. Säästökassatalletukset	7.038.199:—	
2. Velkakirjalainat	968.995:—	8.007.194:—

B. Pitkäaikainen:

1. Kiinnelaina	1.000.000:—	
----------------------	-------------	--

II. Oma pääoma:

1. Osuuspääoma	204.703:22	
2. Vararahasto	1.488.425:16	
3. Muut rahastot	330.822:09	
4. Ylijäämä tilikaudelta	246.889:90	2.270.840:37

mk 11.278.034:37

31. 12. 1947.

Tuotot:

I. Varsinaiset tuotot:

1. Tuotot liikkeen harjoittam.	3.779.132:74	
2. Korkotuotot	154.518:55	
3. Muut varsinaiset tuotot	524.736:06	4.458.387:35

mk 4.458.387:35

Ylijäämän käyttöehdotus.

Ylijäämä ennen poistoja	359.513:74
Vähennetään kiinteistö ja kalustopoistot	112.623:84
Nettoylijäämä	246.889:90

josta on sääntöjen 11 §:n mukaan siirrettävä

50 % vararahastoon	123.440:—	
10 % käyttörahastoon	24.690:—	148.130:—
Edustajiston käytettävänä on	98.759:90	

Tämän summan ehdottaa johtokunta käyttäväksi seuraavasti:

Osuuspääoman korkoihin 6 %	12.000:—
Lahjoituksena Kansanavulle	5.000:—
Ylijäämän palautusrahastoon	81.759:90
	<u>mk 98.759:90</u>

Johtokunta esittää jaettavaksi ostovoittoa 1 % palautettujen ostomerkkien määrälle siten, että ylijäämä siirretään niiden jäsenten osuusmaksutilille joiden osuusmaksu ei ole maksettu täyteen 300 markan määrään ja että ylimenevä osa jaettaisiin tavarassa.

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käytöstä hyväksytän, ovat osuuskuntamme rahastot seuraavat:

Osuuspääoma	204.703:22
Vararahasto	1.611.865:16
Muut rahastot	355.512:09
<u>Yhteensä</u>	<u>2.172.080:47</u>

LOPUKSI.

Voimme todeta, että päättynyt vuosi kaikista vaikeuksista huolimatta on läpäisty kohtalaisen hyvin. Saavutimme liiketavainhuolinnassa 40 milj. markan myyntimäärän, säästökassamme talletukset ovat lisääntyneet ja kohonneista kustannuksista huolimatta saavutimme varsin tyydyttävät tulokset. Monista tärkeistä tarvikkeista on edelleenkin ollut puutetta, joskin muutamien tavarain kohdalla on ollut vähäistä lisäystä. Vaikein tilanne on ollut kankaiden ja tekstiilitavarain kohdalla, sillä niitä ei ole saatu läheskään tyydyttävästi. Niinikään monista rakennustarvikkeista on niukkuus jatkunut. Kuitenkin voidaan todeta, että jäsenkuntamme on käsittänyt oikealla tavalla valitsevan tavarapuutteen ja kun ne vähäiset tavaramäärät on koetettu jakaa mahdollisimman tasapuolisesti kunkin myymälän kesken, ei erikoisempiin valituksiin ole ollut aihetta. Johtokunta pyytääkin lausua kiitokset jäsenkunnalle, asiakkaille, hallintoelimille ja toimihenkilöille viime vuoden saavutetuista tuloksista. Samalla se toivoo, että hyvä yhteistyö jatkuisi jäsenkuntamme ja liikkeemme yhteiseksi hyväksi vastakin.

Köyliössä 9 p:nä maaliskuuta 1948.

JOHTOKUNTA.

Onni Välimäki. Lauri Anttila.
Evert Vuorinen. Frans Salonen.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

KÖYLIÖN OSUUSKAUPAN r.l. edustajiston varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 197 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja tilinpäätöspäätökset ovat hyväksyttävät.
3. Käteiskassa on hallintoneuvoston vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukainen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa.
4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Käyttöomaisuudesta oli tehty kohtuulliset poistot. Kiinteistön omistus- ym. asiaperit olivat kunnossa.
5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
6. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein ja huolellisesti hoidettu.
7. Osuuskunnan liike- ym. toiminta on tilikauden aikana ollut tyydyttävää. Sen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja hyväksyttäviä menettelytapoja. Muutenkin on osuuskunnan asioita hoidettu ututterasti ja tunnollisesti.

Edelläesitetyn perusteella ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin ja
että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1947.

Johtokunnan ylijäämänkayttöehdotus on sääntöjen mukainen; puollamme sen hyväksymistä.

Köyliössä maaliskuun 11. päivänä 1948.

O. R. Kamppinen

KKn määräämä tilintarkastaja.

Aug. Mäkelä

Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.

Marjatta Santala

Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan johtokunnan toiminta- ja tilikertomuksen sekä kuultuaan tilintarkastajain antaman lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21. pykälän 10 ja 11 kohdan mukaisesti jäsenten edustajiston varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäväksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnalle myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus vuodelta 1947. Samalla hallintoneuvosto yhtyy johtokunnan ylijäämäehdotukseen, että ylijäämää jaettaisiin 1 % siten, että ylijäämästä siirretään puuttuva määrä jäsenten osuusmaksutilille täyteen 300 markkaan ja mahdollinen jäännös palautetaan tavarassa.

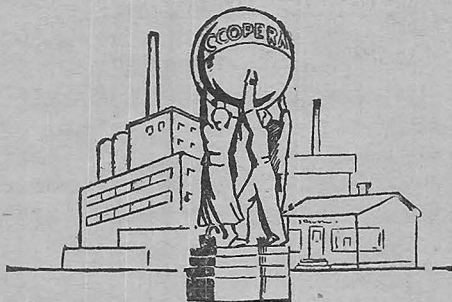
Köyliössä 21 p:nä maaliskuuta 1948.

Vihtori Viljanen.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Onni Välimäki.

Sihteeri.

EDISTYSMIELISET OSUUSLIIKKEET.

Jatkuva tavarantuote sekä edelleen voimassa olevat säännöstelymääräykset vaikeuttivat kuluneen vuodenkin aikana edistysmielisen osuuskauppaliikkeen toimintaa, niin että sitä ei voitu kehittää toivotulla tavalla. Kaikesta huolimatta vuoden kuluessa saavutettiin kuitenkin melkoisen kauniita tuloksia. Osuusliikkeiden jäsenmäärä, joka edellisen vuoden aikana suoritettuna jäsenhankintarynnäkönsä ansiosta kohosi erittäin voimakkaasti, jaksot edelleenkin nousta. Lisäys oli 23 341 henkilöä ja osuusliikkeiden yhteinen jäsenmäärä vuoden lopussa 448 504. Liikervaihto kasvoi vuoden aikana 5 502,3 mmk ja oli yhteensä 18 132,6 mmk. Lisäys oli edellisen vuoden liikervaihtoon verrattuna 43,6 %. Kun tukkuhintaindeksi nousi vuoden kuluessa kaiken kaikkiaan 39 %, vuoden keski-indeksi nousu ollessa 20,3 %, havaitaan, että osuusliikkeiden välittämä tavaramäärä viime vuoden aikana suureni jonkin verran edellisestä vuodesta.

Säännöstelytoimenpiteistä, rakennus- ja rahoitusvaikeuksista huolimatta osuusliikkeet voivat vuoden kuluessa avata yhteensä 135 uutta myymälää, niin että myymäläin kokonaisluku vuoden lopussa oli 2 820. Osuusliikkeiden ravitsemisliikkeiden lukumäärä lisääntyi neljällä ja nousi siis 354:ään; tuotantolaitosten määrä kasvoi kolmella, joten niitä oli vuoden lopussa 229.

Keskusliikkeet antavat puolestaan eri selostuksen.

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) R.Y.

Rinnan osuusliikkeiden kanssa on KKn toiminta jatkuvasti vilkastunut. Liikkeenheidollinen neuvontatoiminta ja tilintar-

kastustoiminta ovat antaneet runsaasti työtä, minkä johdosta tähän toimintaan on ollut kiinnitettävä erityistä huomiota ja uusia voimia. Ankara rakennusaineiden puute ja lisääntyvät rahoitusvaikeudet häiritsivät rakennusosaston ja asunto-osaston toimintaa, kun sekä osuusliikkeiden että keskusjärjestöjen rakennustoiminta supistui vähiin. Paperin puutteen ehkäisevän vaikutuksen huomioon ottaen ovat KKn tuotantolaitokset olleet vilkkaassa toiminnassa. KKn liikelaitosten liikervaihto nousi kertomusvuonna 256,1 mmk:aan, jossa oli lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 38,7 mmk eli 17,8 %. Kuluttajain Lehden tilausmäärä oli vuoden päättyessä 246 405 vuosikertaa; lisäystä siinä oli 25 371 vuosikertaa. Konsumentbladetin levikki oli 5 200 vuosikertaa, lisäys 850 vuosikertaa. Osuusliike-lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 6 250 vuosikertaa ja Työtoverin tilausmäärä 11 200 vuosikertaa. Paperin puute on lyönyt leimansa myös KKn julkaisujen toimintaan.

OSUUSTUKKUKAUPPA I.L.

Vuoden 1947 aikana alkoi tavaraa monilla aloilla olla saatavissa entistä jonkin verran runsaammin, vaikka monista tavalisista kulutustarvikkeista yhä vallitsikin kova puute. Kun myös hinnat edelleen jossakin määrin nousivat, lisääntyi OTKn liikervaihto edelleen. OTKn ja sen tytäryhtiöiden myynti oli yhteensä 9 675 mmk, mikä merkitsee 2 607 mmk:n eli 37,3 % lisäystä edellisen vuoden myyntiin.

Osastoittain OTKn myynti jakaantui seuraavasti:

	v. 1947 milj. mk	v. 1946 milj. mk
Siirtomaatavaraosasto	2 803	2 123
Hedelmäosasto	331	238
Maatalousosasto	1 872	1 038
Koneosasto	126	108
Rautaosasto	1 299	962
Kangas- ja lyhyttavaraosasto	436	349
Vaatetus- ja teollisuustavaraosasto	1 674	1 328
Jalkineosasto	673	564
Tytäryhtiöt	461	357
	9 675	7 067

OTKn tuotantolaitosten valmisteiden myynti nousi 1587 mmk:aan, missä oli lisäystä edellisen vuoden myyntiin 340 mmk eli 27,3 %. Eräiden tehtaiden myynti kasvoi melkoisesti, mutta toisten myynnissä esiintyi etupäässä raaka-aineiden puutteesta johtunutta laskua. Vähennys oli näet vain vaatetustehtailla, nimittäin pukutehtaalla, leninkitehtaalla, kapalotehtaalla ja vuodevaatetehtaalla, ja juuri kangasalallahan niukkuus oli ehkä kaikkein pahin. Suurinta lisäystä osoittavat lihanjalostustehtaat, mikä lihan säännöstelystä vapauttamisen ja lihan hintojen nousun johdosta onkin ymmärrettävää. Erikoisen suuri oli myös tekno kemiallisen tehtaan, makaronitehtaan ja margariinitehtaan myynnin lisäys.

OTK omisti joko itse tai tytäryhtiöittensä kautta seuraavat tuotantolaitokset: kahvipaahtimon, kalansuolaamoja ja -savustamoja, kaksi lihanjalostustehtasta, makaronitehtaan, margariinitehtaan, meijerin, myllyn, naulatehtaan, perunajauho- ja mallastehtaan, puusepäntehtaan, kaksi sahaa, tekno kemiallisen tehtaan, tulitikkutehtaan ja viisi vaatetustehtasta (pukutehdas, paitatehdas, leninkitehdas, kapalotehdas ja vuodevaatetehdas). Kaupallisella alalla toimivia tytäryhtiöitä ovat teollisuusjätteiden kerääjä Keru Oy, kalatukkuliike Kontio & Kontio Oy sekä Osuuspuu i.l., joka hankkii polttopuita ja muuta puutavaraa.

OSUUSTOIMINNALLISET VAKUUTUSLAITOKSET.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa myönsi kertomusvuoden aikana uusia henkivakuutuksia, ryhmähenki- ja hautausvakuutuksia lukuunottamatta, 20 278 kpl 1 022 milj. markan vakuutussummalle. Vakuutusten keski suuruus, joka v. 1943 oli ollut 39 800 mk, kasvoi kertomusvuonna 10 600 mk ja nousi siis 50 400 mkaan. Uusien henkivakuutusten lunastus ja vanhojen vakuutusten voimassapysyminen oli edelleen hyvä. Yhtiön koko henkivakuutuskanta lisääntyi vuoden aikana yli 800 milj. mk nousten 4 200 milj. mkaan. Vuoden aikana otettiin käytäntöön uusina vakuutusmuotoina laajennettu ja rajoitettu sairausvakuutus sekä lapsenturvavakuutus. Voitonjako vakuutetuille, joka sodan johdosta oli ollut keskeytyneenä, aloitettiin jälleen kertomusvuoden alusta voittovakuutus- eli lisäsummien muodossa. Yhdessä Palo-Kansan kanssa olivat Henki-Kansan kertomusvuoden aikana tekemät uudet sijoitukset 105

milj. mk. Uusia lainoja on myönnetty jokseenkin yksinomaan osuuskauppaliikkeille.

Keskinäinen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana 7 233 milj. mk nousten vuoden päättyessä 21 631 milj. mkaan. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 245 eli 1 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Palovakuutuskorvauksina suoritettiin tai varattiin kuitenkin 19,9 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna; koko korvausmäärä oli 33,2 milj. mk. Kuten parina viimeksi kuluneena vuonnakin tulee kertomusvuoden palokorvauksista suhteellisen suuri määrä osuuskauppojen osalle. Vuoden aikana sattuneista suuremmista osuuskauppapaloista mainittakoon Länsi-Päijänteen Ol., korvaus 8,0 milj. mk, Ol. Suupohja, korvaus 6,4 milj. mk, Kyminlaakson Ol., korvaus 1,9 milj. mk ja Itä-Savon Ol., korvaus 1,8 milj. mk.

Yhtiön tapaturmavakuutus- ja autovakuutusosastojen toiminta on edelleen huomattavasti laajentunut. Vakuutusmaksutulot ovat kasvaneet, mutta myös suoritettut korvaukset ovat vastaavasti nousseet.

Eläkekassa Tuen osakasliikkeiden määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 2:lla, niin että se vuoden lopussa oli 88. Uusia jäseniä liittyi 1 048 ja poistui 997. Eläkevakuutettujen luku oli vuoden lopussa 6 490 vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 6 439. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisten eläkeiden summa kasvoi 61,6 milj. mk ja nousi 218,0 milj. mkaan. Tuen luotonanto keskittyi kertomusvuoden aikana edelleenkin yksinomaan osuuskauppaliikkeeseen. Myönnettyjen lainojen määrä oli 91,1 milj. mk.